

PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO ORAZ ORIENTACJI ZAWODOWEJ

Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 2 w Gdyni

Rok szkolny: 2026/2027

Osoba koordynująca: doradca zawodowy

Osoby współrealizujące: dyrektor szkoły, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog, rodzice uczniów oraz przedstawiciele lokalnego i regionalnego środowiska społeczno-gospodarczego

Adresaci: uczniowie klas I–VIII szkoły podstawowej oraz ich rodzice

Termin realizacji: wrzesień 2026 r. – czerwiec 2027 r.

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w szczególności art. 26a
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325), z późniejszymi zmianami
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2026 r. poz. 73)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, z późniejszymi zmianami
5. Statut ZSP2 oraz obowiązujące szkolne dokumenty dotyczące organizacji pracy i pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Program uwzględnia zmiany obowiązujące od 1 września 2026 r., dotyczące m.in. współpracy z pracodawcami i przedstawicielami branż, aktywnego udziału rodziców, wykorzystania prognoz rynku pracy, narzędzi cyfrowych oraz organizacji wizyt zawodoznawczych.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Doradztwo zawodowe i orientacja zawodowa stanowią system działań wspierających uczniów w poznawaniu siebie, świata zawodów, środowiska pracy oraz możliwości dalszego kształcenia.

Program obejmuje wszystkie klasy szkoły podstawowej, z uwzględnieniem wieku, możliwości rozwojowych i potrzeb uczniów.

W klasach I–VI działania mają przede wszystkim charakter orientacji zawodowej i są realizowane w ramach bieżącej pracy wychowawczej oraz dydaktycznej.

W klasach VII–VIII realizowane są zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, a także działania wspierające podejmowanie decyzji o dalszym kształceniu.

Program zakłada:

- rozwijanie samoświadomości uczniów;
- poznawanie różnorodnych zawodów i środowisk pracy;
- rozwijanie kompetencji społecznych, cyfrowych i przedsiębiorczych;
- wykorzystywanie aktualnych informacji o rynku pracy;
- analizowanie wpływu nowych technologii i sztucznej inteligencji na zawody;
- poznawanie zawodów szkolnictwa branżowego oraz możliwości zdobywania kwalifikacji;
- współpracę z rodzicami, pracodawcami, izbami gospodarczymi i przedstawicielami branż;
- wykorzystywanie cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego;
- organizowanie wizyt zawodoznawczych, odpowiednio do wieku uczniów i możliwości organizacyjnych szkoły.

III. CEL GŁÓWNY

Przygotowanie uczniów do poznawania własnych możliwości, rozumienia świata pracy oraz świadomego planowania dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej, z uwzględnieniem indywidualnych zainteresowań, uzdolnień, wartości, predyspozycji oraz zmian zachodzących na rynku pracy.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

1. Rozpoznaje własne zainteresowania, uzdolnienia, mocne strony i potrzeby rozwojowe.
2. Poznaje wartości związane z pracą oraz znaczenie pracy dla jednostki i społeczeństwa.
3. Poznaje zawody wykonywane w rodzinie, szkole, społeczności lokalnej i różnych branżach.
4. Rozumie związek pomiędzy własnymi zainteresowaniami, umiejętnościami a wykonywaniem określonych zadań.
5. Rozwija umiejętność współpracy, komunikowania się i rozwiązywania problemów.
6. Poznaje możliwości kształcenia i zdobywania kwalifikacji.
7. Korzysta z wiarygodnych cyfrowych źródeł informacji o zawodach i edukacji.
8. Rozpoznaje wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia.
9. Poznaje lokalny i regionalny rynek pracy oraz zapotrzebowanie na pracowników.
10. Potrafi porównywać własne zasoby i preferencje z wymaganiami zawodów i rynku pracy.
11. Poznaje możliwości zdobywania doświadczeń poprzez projekty społeczne, wolontariat i inne aktywności odpowiednie do wieku.
12. Rozumie znaczenie uczenia się przez całe życie.
13. Potrafi analizować dostępne możliwości edukacyjne i konsekwencje podejmowanych decyzji.
14. W klasach VII–VIII przygotowuje plan dalszego kształcenia.
15. Wie, gdzie szukać pomocy w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.

V. ORGANIZACJA REALIZACJI PROGRAMU

1. Klasy I–III

Orientacja zawodowa realizowana jest podczas zajęć edukacji wczesnoszkolnej, zajęć wychowawczych, projektów klasowych, spotkań z przedstawicielami zawodów i innych działań odpowiednich do wieku dzieci.

2. Klasy IV–VI

Orientacja zawodowa realizowana jest w ramach lekcji przedmiotowych, godzin wychowawczych, projektów edukacyjnych, działań samorządu uczniowskiego, spotkań zawodoznawczych i współpracy z rodzicami.

3. Klasy VII–VIII

Doradztwo zawodowe realizowane jest na obowiązkowych zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego oraz poprzez działania wspierające uczniów, w tym współpracę z wychowawcami, nauczycielami, rodzicami i przedstawicielami środowiska pracy.

W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej możliwe jest również organizowanie odpowiednio uzasadnionych porad i konsultacji indywidualnych.

VI. TREŚCI I HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

A. Klasy I–III – poznaję siebie i świat zawodów

Cele etapu: rozwijanie zainteresowań, rozpoznawanie własnych mocnych stron, poznawanie znaczenia pracy i podstawowych grup zawodowych.

Proponowane tematy i działania:

1. Każdy z nas ma swoje zainteresowania i talenty.
2. Co lubię robić i w czym jestem dobry?
3. Zawody w mojej rodzinie.
4. Kto pracuje w mojej szkole?
5. Zawody potrzebne w naszej miejscowości.
6. Kto dba o nasze zdrowie i bezpieczeństwo?
7. Kto produkuje rzeczy, których używamy?
8. Jak powstają produkty i jak trafiają do odbiorców?
9. Zawody związane z przyrodą i ochroną środowiska.
10. Współpraca i podział zadań – każdy może wnieść coś ważnego.
11. Poznajemy nowe zawody i narzędzia wykorzystywane w pracy.
12. Moje marzenia i zainteresowania – co chciałbym poznawać w przyszłości?

Przykładowe działania:

- prace plastyczne „Kim chciałbym zostać?”;
- klasowa mapa zawodów;

- spotkania z rodzicami opowiadającymi o swojej pracy;
- zabawy tematyczne i odgrywanie ról zawodowych;
- wycieczki do miejsc pracy, jeśli są odpowiednie dla wieku dzieci;
- rozmowy o szacunku do każdej pracy.

Osoby odpowiedzialne: wychowawcy klas I–III, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, rodzice, zaproszeni przedstawiciele zawodów.

B. Klasy IV–VI – odkrywam swoje możliwości i poznaję świat pracy

Cele etapu: rozwijanie samoświadomości, poznawanie zawodów, rozwijanie kompetencji przyszłości i korzystanie z podstawowych źródeł informacji.

Proponowane tematy i działania:

1. Moje zainteresowania, uzdolnienia i mocne strony.
2. Umiejętności szkolne i pozaszkolne – co już potrafię?
3. Jakie wartości są dla mnie ważne?
4. Zawody w różnych branżach.
5. Jakie zadania wykonują przedstawiciele różnych zawodów?
6. Narzędzia i technologie wykorzystywane w pracy.
7. Kompetencje społeczne – komunikacja, współpraca i odpowiedzialność.
8. Kreatywność i rozwiązywanie problemów.
9. Zawody związane z nowymi technologiami.
10. Sztuczna inteligencja – możliwości i ograniczenia.
11. Jak znaleźć wiarygodne informacje o zawodach?
12. Jak zmienia się świat pracy?
13. Zawody ważne dla lokalnej społeczności.
14. Jak powstaje produkt lub usługa?
15. Przedsiębiorczość i gospodarowanie zasobami.
16. Wolontariat i projekty społeczne jako sposoby poznawania własnych możliwości.
17. Różne drogi zdobywania wiedzy i umiejętności.
18. Uczenie się przez całe życie.

Przykładowe działania:

- projekt zespołowy „Zawody w mojej okolicy”;
- przygotowanie prezentacji o wybranym zawodzie;
- spotkanie z przedstawicielem lokalnej branży;
- analiza prostych opisów stanowisk i zadań zawodowych;
- korzystanie z materiałów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej i portalu Infozawodowe;
- rozmowy o odpowiedzialnym korzystaniu z narzędzi cyfrowych.

Osoby odpowiedzialne: wychowawcy klas IV–VI, nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog, rodzice i zaproszeni przedstawiciele zawodów.

C. Klasy VII–VIII – planuję swoją przyszłość edukacyjno-zawodową

Cele etapu: rozpoznawanie własnych zasobów, analizowanie informacji o rynku pracy, poznawanie możliwości dalszego kształcenia oraz podejmowanie świadomych decyzji.

Proponowane tematy zajęć:

1. Poznać siebie – zainteresowania, uzdolnienia i predyspozycje.
2. Moje mocne strony i obszary do rozwoju.
3. Wartości i potrzeby związane z przyszłą pracą.
4. Kompetencje przyszłości – czego potrzebują pracownicy?
5. Zawody i kwalifikacje – jak zdobywa się przygotowanie zawodowe?
6. Nowe technologie i sztuczna inteligencja a zmiany w zawodach.
7. Wyszukiwanie i ocena wiarygodności informacji o zawodach.
8. Jak porównać własne zasoby z wymaganiami pracodawców?
9. Lokalny i regionalny rynek pracy.
10. Jak czytać prognozy zapotrzebowania na pracowników?
11. Liceum, technikum czy branżowa szkoła I stopnia?
12. Kształcenie zawodowe – kwalifikacje, korzyści i możliwości dalszej nauki.
13. Branżowe centra umiejętności i inne miejsca poznawania zawodów.
14. Spotkanie z przedstawicielem zawodu lub pracodawcą.
15. Wizyta zawodoznawcza – poznać środowisko pracy.
16. Różne formy pracy i przedsiębiorczość.
17. Wolontariat, projekty społeczne i doświadczenia przydatne w rozwoju.
18. Jak podejmować trudne decyzje edukacyjne?
19. Analiza oferty szkół ponadpodstawowych.
20. Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych – zasady i terminy.
21. Mój indywidualny plan dalszego kształcenia.
22. Podsumowanie – co wiem o sobie i jak będę rozwijać swoje możliwości?

Przykładowe działania:

- arkusze samooceny i ćwiczenia dotyczące zainteresowań;
- porównywanie ofert szkół i wymagań wybranych zawodów;
- korzystanie z aktualnych prognoz rynku pracy;
- spotkania z pracodawcami i przedstawicielami branż;
- wizyty zawodoznawcze w zakładach pracy, branżowych centrach umiejętności lub szkołach prowadzących kształcenie zawodowe;
- warsztaty dla uczniów i rodziców dotyczące wyboru szkoły;
- przygotowanie indywidualnego planu dalszego kształcenia.

Osoby odpowiedzialne: doradca zawodowy, wychowawcy klas VII–VIII, nauczyciele, pedagog, psycholog, rodzice i przedstawiciele środowiska społeczno-gospodarczego.

VII. WSPÓŁPRACA Z PRACODAWCAMI I PRZEDSTAWICIELAMI BRANŻ

Program jest opracowywany we współpracy z lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż, zgodnie z § 4 ust. 3a rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego.

Współpraca może obejmować:

1. Konsultowanie treści i metod realizacji programu.
2. Poznawanie lokalnych branż i zawodów.
3. Organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów.
4. Prezentowanie kwalifikacji i umiejętności wymaganych w poszczególnych zawodach.
5. Organizowanie wizyt zawodoznawczych.
6. Współpracę z branżowymi centrami umiejętności.
7. Współpracę ze szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, centrami kształcenia zawodowego i placówkami kształcenia ustawicznego.
8. Aktualizowanie informacji o potrzebach lokalnego rynku pracy.

Współpracę dokumentuje się w sposób przyjęty w szkole, np. poprzez notatki ze spotkań, korespondencję, harmonogramy wizyt i sprawozdania z realizacji działań.

VIII. WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Rodzice uczestniczą w procesie doradczym jako osoby wspierające uczniów w poznawaniu własnych możliwości i podejmowaniu decyzji edukacyjnych.

Planowane działania:

1. Spotkanie informacyjne dla rodziców uczniów klas VII–VIII dotyczące możliwości kształcenia po szkole podstawowej.
2. Warsztaty lub spotkania poświęcone wspieraniu dzieci w wyborze szkoły.
3. Udostępnianie aktualnych informacji o zawodach, szkołach i rekrutacji.
4. Zachęcanie rodziców do dzielenia się doświadczeniem zawodowym.
5. Włączanie rodziców w wydarzenia zawodoznawcze.
6. Wspieranie rozmów rodzinnych o zainteresowaniach, umiejętnościach i planach uczniów.
7. Uwzględnianie indywidualnych potrzeb uczniów w konsultacjach, zgodnie z organizacją pomocy w szkole.

IX. WYKORZYSTANIE DANYCH O RYNKU PRACY

W realizacji działań doradczych, szczególnie w klasach VII–VIII, wykorzystywane będą:

- coroczna prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy;
- prognozy przygotowywane na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy;
- wyniki monitoringu karier absolwentów szkół ponadpodstawowych;
- informacje o lokalnych i regionalnych pracodawcach;
- aktualne informacje o ofercie szkół ponadpodstawowych i zawodach szkolnictwa branżowego.

Dane te będą omawiane w sposób dostosowany do wieku uczniów. Nie będą traktowane jako jedyne kryterium wyboru szkoły czy zawodu, lecz jako jedno z narzędzi wspierających podejmowanie decyzji.

X. WYKORZYSTANIE NARZĘDZI CYFROWYCH

Szkoła zapoznaje uczniów i ich rodziców z cyfrowymi narzędziami doradztwa zawodowego, w tym z ogólnodostępnymi platformami edukacyjnymi, stronami internetowymi, bazami zawodów, prognozami rynku pracy oraz narzędziami komunikacji z doradcą zawodowym.

Wykorzystywane zasoby:

- Zintegrowana Platforma Edukacyjna;
- portal Infozawodowe MEN;
- strony internetowe szkół ponadpodstawowych;
- aktualne prognozy rynku pracy;
- cyfrowe narzędzia do wyszukiwania i porównywania informacji;
- materiały multimedialne i edukacyjne dotyczące zawodów.

Uczniowie będą rozwijać umiejętność krytycznej oceny źródeł, ochrony danych osobowych i odpowiedzialnego korzystania z technologii, w tym sztucznej inteligencji.

XI. METODY I FORMY REALIZACJI

Metody:

- rozmowa kierowana i dyskusja,
- burza mózgów,
- ćwiczenia samooceny,
- praca projektowa,
- analiza przypadków,
- gry dydaktyczne i symulacje,
- wywiady i spotkania z przedstawicielami zawodów,
- analiza ofert edukacyjnych i danych rynku pracy,
- korzystanie z narzędzi cyfrowych,
- warsztaty dla uczniów i rodziców,
- wizyty zawodoznawcze.

Formy:

- zajęcia grupowe,
- praca indywidualna,
- praca w parach i zespołach,
- lekcje przedmiotowe i godziny wychowawcze,
- spotkania z rodzicami,
- konsultacje i porady zgodnie z organizacją pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- spotkania z pracodawcami,
- wycieczki i wizyty zawodoznawcze,
- projekty edukacyjne.

XII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

Uczeń:

- zna swoje zainteresowania i potrafi wskazać mocne strony;
- dostrzega różnorodność zawodów i znaczenie pracy;
- rozumie rolę kompetencji społecznych i cyfrowych;
- potrafi wyszukiwać informacje o zawodach i edukacji;
- zna wpływ nowych technologii na rynek pracy;
- rozumie, że wymagania zawodowe i możliwości kształcenia mogą się zmieniać;
- zna możliwości dalszego kształcenia po szkole podstawowej;
- potrafi porównywać oferty szkół z własnymi preferencjami;
- zna znaczenie kwalifikacji i uczenia się przez całe życie;
- w klasach VII–VIII potrafi przygotować wstępny plan dalszej edukacji;
- wie, gdzie szukać wsparcia w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.

XIII. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja będzie prowadzona na bieżąco oraz po zakończeniu roku szkolnego.

Wykorzystane zostaną:

1. Analiza dokumentacji i stopnia realizacji zaplanowanych działań.
2. Obserwacja zaangażowania uczniów.
3. Analiza prac uczniowskich, projektów i kart ćwiczeń.
4. Ankiety podsumowujące dla uczniów.
5. Informacje zwrotne od rodziców i nauczycieli.
6. Ocena przydatności spotkań z pracodawcami i wizyt zawodoznawczych.
7. Analiza współpracy z lokalnymi i regionalnymi podmiotami.
8. Wnioski do modyfikacji programu w kolejnym roku szkolnym.

XIV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Program jest realizowany we współpracy z nauczycielami, wychowawcami, specjalistami, rodzicami oraz podmiotami zewnętrznymi.

Szczegółowy podział działań, terminy oraz osoby odpowiedzialne ustala się z uwzględnieniem organizacji pracy szkoły, potrzeb uczniów i możliwości współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Program podlega ewaluacji i aktualizacji w przypadku zmian przepisów prawa, potrzeb uczniów lub warunków realizacji doradztwa zawodowego.

Opracowała: Roma Doering